

Abracadabra cu... *Abrapalabra*

Jorge Luiz Antonio (Brazilia)

Traducere de Cosmina Drăghici

Poezia contemporană cheamă mereu la grația înțelesurilor multiple, inerente în poezie. Poezia vizuală, printre multitudinea de forme existente, necesită a fi privită spre o căutare suplimentară a sensurilor, presupunând și stabilirea altor tipuri de relații create din combinarea cuvântului cu imaginea, în afară de posibilitatea reprezentării cuvintelor și a ecuațiilor metonimice și metaforice ale acestora. Cartea *Abrapalabra* a lui Avelino de Araujo (Brazilia), publicată în 2001, ne trimite, prin titlu, cu gândul la termenul cabalistic "abracadabra", în încercarea de a da înțeles expresiei "abrapalabra", un neologism format din cuvântul portughez "abra" (deschis) și cuvântul spaniol "palabra" (cuvânt). Acesta invocă universul magic al termenului "abracadabra", oferind posibilitatea altor lecturi: "Deschideți cuvântul, lăsați imaginea să părăsească cuvântul" și prin evocare, posibilitatea expresiei sunetului și mișcării. Inserția "Observation/Reminder: Book to be seen in the highest volume", primul text disponibil cititorului care parcurge cartea de la prima la ultima pagină, subliniază dimensiunea sonoră a constructului verbo-vizual și, prin intermediul acesteia, sugerează că lucrarea devine un fapt social comentat cu intensitatea mesajului său foarte important.

O mare parte a poemelor conțin, sub imagine, titlul poemului între paranteze, urmat de sintagma "©AVELINO DE ARAUJO" sau "©AA", la care se adaugă anul creației/variantei. Semnătura și/sau intervenția poetului semnaleză prezența umană, a ființei gânditoare, în pădurea de iconuri a societății noastre de masă și de consum. Este un semn necesar care indică prezența poetului, transformând, interferând, intervenind și excedând funcția conativă a limbajului vizual care domină mass-media, funcționând totodată ca o formă de dezautomatizare a limbajului publicitar.

Două poeme sunt adecvate pentru înțelegerea procedurilor importante de comunicare poetică utilizate lui Avelino. Primul este construit din elemente verbale și vizuale. Pare, la o primă lectură, a fi o rugăciune, exprimată prin apel la conjugarea verbului „reza” (port.) însemnând *a se ruga*: eu mă rog, tu te rogi, el/ea se roagă, noi ne rugăm, voi vă rugați, ei se roagă. Culoarea verde indică prezența iconică a naturii. Prefixul "natur" raportat la rădăcina „reza” (rugăciune), evocă/invocă principalul motiv de rugăciune: Natura¹.

Cel de-al doilea poem conține, în centru, o fotografie de tip jurnalistic: o piele de jaguar întinsă, sub formă de cruce, cu o pădure și un om a cărui îmbrăcăminte amintește de cea a unui paznic al pădurii în decor. Inserțiile "I. N. R. I." și "ATROCITATEM FACCINORIS©AA1999", poziționate deasupra, respectiv sub imagine, contribuie la completarea înțelesului: "I. N. R. I" (Isus Nazarineanul Regele Iudeilor), și "ATROCITATEM FACCINORIS" (atrocități penale), indică un nou sacrificiu similar cu cel al răstignirii lui Hristos. Pornind de la aceste înțelesuri, poemul verbal în formă de rugăciune, împreună cu poemul vizual, sunt expresia tristeții noastre pentru cele două atrocități, una istorică (uciderea unui nevinovat) și alta contemporană (exterminarea, în căutare de beneficiu, a animalelor pădurii, nevinovate și ele).

Lumea tehnologică poate să continue să-și fabrice produsele și mijloacele de comunicare, pentru că puțini oameni pot evita acest parcurs, dar poetul este, privitor la acest aspect, suficient de atent pentru a căuta modalitățile de transformare a acestei realități prejudiciale în mesaje poetice. Pare-se că una dintre principalele funcții sociale ale poetului de azi devine similară cu cea din alte perioade istorice.

Un alt poem vizual al lui Avelino de Araujo, "Consumir é destruir" (a consuma înseamnă a distruge), ne poate îndemna să ne gândim la multiplele înțelesuri ale sintagmei. Continuați lectura, dragi cititori ai RMA.

¹ În traducerea realizată de Adrian Lesenciuc sunt puse în evidență raporturile ființei românești cu „natura” (un neologism traductibil prin dimensiunea *naturata*). Termenul românesc care trimite la dimensiunea *natura naturans* este „fire”, un abstract verbal, o generalitate concretă care înseamnă „toată ființa vie și perceptibilă a lumii” (Constantin Noica). În această ipostază, a traducerii în spațiul cultural românesc, raporturile naturii sunt cu ființa (*a fi*) și nu cu rugăciunea (*a se ruga*).

Fire

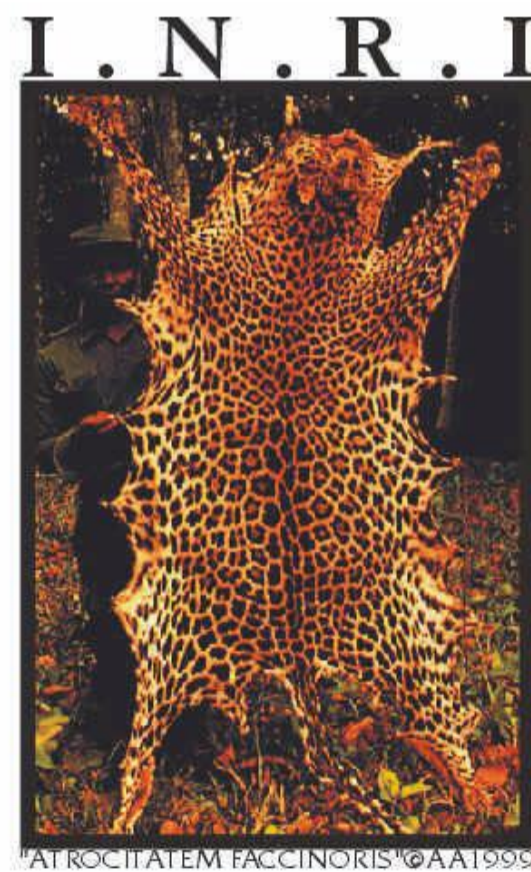

Avelino de Araújo (Brazilia)

Traducere de Adrian Lesenciuc

sunt
esti
Fire(ste)
suntem
sunteti
sunt

I. N. R. I.

Pagina 16 (Biblioteca Județeană „George Barițiu”):

Virgil Borcan,
Cultura pierdută.
IV. Lada cu
manuscrise ale lui
Eminescu

Traseul de lectură:

